

Nr 42.

Ankom till Riksdagens kansli den 3 maj 1911 kl. 12 m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om skydd för vissa internationella sjukvårdsbeteckningar.

Genom en den 21 april 1911 dagtecknad proposition, nr 201, hvilken af båda kamrarna hänvisats till lagutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande af propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit Riksdagen att antaga följande förslag till

Lag

om skydd för vissa internationella sjukvårdsbeteckningar.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Ej må märke, bestående af rödt kors å hvit botten, eller benämningarna »röda korset» eller »Genèvekorset» offentligen brukas utom för den militära sjukvården eller med Konungens tillstånd af förening, till hvars uppgift hör att i krig biträda vid vården af sårade eller sjuka.

Likaledes vare förbjudet att offentligen bruka märke eller benämning, som med nu omförmälda företer sådan likhet, att förväxling lätt kan äga rum.

2 §.

Tillstånd, som meddelats förening, hvarom i 1 § sägs, medför ej befogenhet att använda märket eller benämningen såsom märke eller benämning å handelsvaror eller eljest i handelsändamål.

3 §.

Hvar som till salu håller varor, därå anbragts märke eller benämning, som i 1 § afses, eller i firma olofligen intager dylik benämning eller eljest olofligen brukar märke eller benämning, som nyss sagts, straffes med böter från och med fem till och med ett tusen kronor eller fängelse i högst sex månader.

4 §.

Böter, som enligt denna lag ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän lag.

5 §.

Hvad i denna lag är stadgad om märket röda korset skall ock efter Konungens förordnande gälla i fråga om användande å fartyg af beteckning, som enligt internationellt aftal utmärker, att fartyg är afsedt för hjälp åt sårade eller sjuka i krig.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1912; dock må utan hinder af lagens bestämmelser varumärke, hvori ingår märke eller benämning, som i 1 § afses, och hvilket redan före lagens utfärdande af näringsidkare brukas, äfvensom firma, hvori sådan benämning ingår och som före lagens utfärdande begagnas, fortfarande användas till den 1 januari 1915.

*Utskottets
yttrande.*

Beträffande de skäl, som ligga till grund för ifrågavarande proposition, har föredragande t. f. departementschefen till statsrådsprotokollet den 10 mars 1911, hvaraf utdrag bifogats propositionen, anfört följande:

»Å den internationella konferens, som år 1906 sammanträdde i Genève för åstadkommande af revision utaf den därstädes den 22 augusti 1864 afslutade internationella konvention för förbättrande af sårade militärers vård i fält, undertecknades den 6 juli 1906 af ombuden för trettiofem å konferensen representerade stater, däribland Sverige, en ny konvention i omförmälda ämne. Densamma skall ratificeras snarast möjligt och träda i kraft, så vidt hvarje särskild stat beträffar, sex månader efter det ratifikation från dess sida skett. Konventionen har af de flesta europeiska staterna numera ratificerats.

Båda de nu nämnda konventionerna afse allenast landtkriget. Vid första fredskonferensen i Haag afslutades den 29 juli 1899 en konvention,

hvarigenom principerna i den äldre Genèvekonventionen gjordes tillämpliga jämväl å sjökriget. Denna 1864 års konvention, hvilken också af Sverige tillträdts, blef vid andra fredskonferensen i Haag underkastad revision, och såsom resultat af denna revision upprättades ett förslag till konvention angående tillämpning å sjökriget af principerna i Genèvekonventionen af den 6 juli 1906. Den nya konventionen, som i förhållandena mellan fördragmakterna skall ersätta 1864 års konvention, har den 18 oktober 1907 undertecknats af ett flertal stater, däribland Sverige.

Ratifikation af ifrågavarande båda nya konventioner, hvilka i svensk öfversättning torde såsom bilagor fogas vid detta protokoll, förutsätter emellertid för Sveriges del vidtagande af vissa lagstiftningsåtgärder, och anhåller jag nu att för detta ärende få påkalla Eders Kungl. Maj:ts uppmärksamhet.

I 1864 års konvention stadgades, att de militära sjukvårdsinrättningarna skulle utmärkas genom en viss flagga, hvit med rödt kors, samt att sjukvårdspersonalen skulle såsom tecken använda en armbindel af samma utseende. Denna beteckning (röda korset) har sedermera i praxis kommit till användning i ännu större utsträckning och sålunda begagnats för att öfver hufvud utmärka allt, som hör till sjukvården i fält, dess materiel m. m. Denna praxis har genom artikel 19 i 1906 års konvention sanktionerats, och skall sålunda detta emblem användas så ofta det gäller att tillförsäkra något, vare sig personer eller föremål, det skydd, som konventionen innefattar.

1864 års konvention innehöll ej någon öfverenskommelse om konventionsstaternas skyldighet att undertrycka brott mot densamma, än mindre om skyldighet för dem att söka skydda det antagna emblemet mot användande för annat ändamål än det därmed afsedda. Behöfligheten af en dylik öfverenskommelse har allt mera trädt i dagen. Hvad särskildt angår emblemet, är ju känt, att detsamma i stor utsträckning användts såsom handelsmärke å varor af allehanda slag, liksom att röda korsets namn upptagits i firmanamnet för personer eller sammanslutningar, hvilkas verksamhet ingalunda berättigat dem därtill. Tydligt är att, såsom å 1906 års konferens framhölls, dessa förhållanden i hög grad äro ägnade att minska den helgd, som röda korset bör i soldaternas och andras ögon äga, och därigenom förringa förmågan hos detta emblem att i praktiken förläna det därmed afsedda skyddet åt de till fältsjukvården hörande personer och materiel.

Vid sistberörda konferens upptogs därför frågan om beredande af effektivt skydd mot orättmätigt användande af ifrågavarande emblem, och inflöto också bestämmelser i detta hänseende i den nya konventionen,

nämligen i artiklarna 23, 27 och 28. Artikel 23 innehåller den allmänna regeln i hvilka fall emblemet får användas. I artikel 28 afses vissa missbruk af röda korsets flagga och armbindel, som kunna ske under krig och alltså äro att bestraffa enligt krigslagarna. Artikel 27 åter innefattar öfverenskommelse om effektivt undertryckande af obehörig användning utaf röda korsets namn eller märke såväl i krig som under fred.

Enligt 1907 års konvention artikel 5 skola de fartyg och båtar, som i sjökrig användas för sjukvård, betecknas utom genom förandet af röda korsets flagga jämväl genom vissa kring fartyget anbragta färgade ränder. Dessa tecken skola, jämlikt artikel 6, såväl i krig som i fred endast få användas för att beteckna fartyg eller båtar, som nu sagts, och innefattar artikel 21 öfverenskommelse om skyldighet att söka undertrycka missbruk i sådant hänseende.

Vår nu gällande lagstiftning innehåller intet förbud mot obehörigt användande af nu omförmälda beteckningar eller benämningar. Bestämmelsen i 4 § af lagen om skydd för varumärken den 5 juli 1884 angående förbud mot registrering af varumärke, som innehåller offentliga vapen eller stämplor, har emellertid, enligt hvad patent- och registreringsverket upplyst, tolkats så att bestämmelsen ansetts omfatta jämväl ifrågavarande emblemen.

De bestämmelser, som alltså torde vara nödigt införa i vår lagstiftning, synas lämpligen böra gifvas i särskild lag. Förslag till sådan har jag låtit inom justitiedepartementet utarbета. Detta innefattar i främsta rummet, såsom det praktiskt viktigaste, förbud mot användande af märket eller benämningen »röda korset» eller »genèvekorset» äfvensom märke eller benämning, som företer sådan likhet med dessa, att de lätt kunna med dem förväxlas. Tillstånd att nyttja ifrågavarande märke och benämning må emellertid af Konungen kunna meddelas förening, som har till hufvudsaklig uppgift att i krig biträda vid vården af sårade och sjuka. Straffet för brott mot bestämmelserna i lagen har ansetts skäligen böra sättas till böter eller fängelse i högst sex månader. Hvad angår de i 1907 års konvention omförmälda beteckningar har det ej syntts lämpligt att i lagen direkt upptaga förbud mot desammas användande, utan har det nödiga stadgandet erhållit den form, att Konungen äger förordna, att hvad i lagen stadgats om märket röda korset skall ock gälla beteckning, som enligt internationellt aftal utmärker, att fartyg och dess materiel äro afsedda för hjälp åt sårade eller sjuka i krig. Denna form innebär den fördel, att om konventionens bestämmelser framdeles skulle modifieras, ytterligare lagändring icke blir behöflig.

För att de näringsidkare, i hvilkas firmanamn ingå orden »röda korset» eller hvilka använda varumärken, hvori märket eller benämningen röda korset ingår, ej skola allt för hårdt drabbas af det föreslagna förbudet, innefattar förslaget sådana öfvergångsbestämmelser, att dylika firmanamn och varumärken fortfarande må användas till den 1 januari 1915.

Öfver det upprättade förslaget hafva utlåtanden infordrats från arméförvaltningen, marinförvaltningen, kommerskollegium, patent- och registreringsverket samt svenska frivilliga sjukvårdsväsendets centralråd; och hafva samtliga förklarar sig icke hafva något mot förslaget att erinra.»

Utskottet har vid granskning af lagförslaget icke funnit anledning att däremot göra någon anmärkning. Utskottet får alltså hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition måtte af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 2 maj 1911.

På lagutskottets vägnar:

ERNST HÅKANSON.
